

A. Η γνώση δια της πίστεως



Δεν πέρασαν πολλές μέρες από τότε που ακούσαμε «πλήθος στρατιάς ουρανίου» ν' ανυμνεί το θεό και να ψάλλει: «Δόξα εν υψίστοις θεώ και επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία», και να, νεώτερη κοσμοχαρμόσυνη αγγελία ακούεται πάλι, στον Ιορδάνη αυτή τη φορά: «Επεφάνη ο Σωτήρ, η χάρις, η αλήθεια».

Χθές, «τον εκ θεού Πατρός Λόγον» υποδεχθήκαμε ως νήπιον και διδαχθήκαμε μυστήρια απόρρητα και απόκρυφα. Εκείνον, τον οποίον ασιγήτως ανυμνούσι στους ουρανούς τα Χερουβείμ και τα Σεραφείμ, τον είδαμε να τον συνανυμνούν κάτω πλήθη «στρατιάς ουρανίου». « Τον πρό αιώνων γεννηθέντα αμήτορα» εκ Πατρός, Τον είδαμε κάτω γενόμενον άνθρωπον άπάτορα, εκ μόνης της μητρός. Τον δημιουργό των αιώνων είδαμε άναρχο και συγχρόνως υπό χρόνον, άχώρητον και συγχρόνως χωρούμενον, θεόν και συγχρόνως άνθρωπον, άνω «περιβεβλημένον το φως ως ιμάτιον», και κάτω ντυμένον τα σπάργανα, μέσα σε παρθενικές μητρικές αγκάλες!...

Ας μελετήσουμε τώρα και της σημασία της σημερινής εορτής των θεοφανείων, ώστε κι εδώ, έκπληκτοι για το βάθος της ανέκφραστης κενώσεως του θεού Λόγου, να φωνάξουμε με θαυμασμό· « τις θεός μέγας, ως ο θεός ημών! Συ ει ο θεός ο ποιών θαυμάσια μόνος»...

Ο Κύριός μας έρχεται προς τον Ιωάννη στον Ιορδάνη για να βαπτισθεί. Αυτός που άφησε τα 99 πρόβατα και πήγε να βρει το «απολωλός» στέκει μπροστά στον κήρυκα της μετανοίας· αυτός που δεν περιφρόνησε την «απολλυμένην δραχμήν» γυρίζει εδώ και εκεί και την αναζητά με επιμέλεια· αυτός που βεβαίωσε με όρκο ότι «δεν θέλω τον θάνατο του αμαρτωλού μέχρι να επιστρέψει και να

ζήσει», βρίσκεται ανάμεσά μας και πραγματοποιεί όλων μας τη σωτηρία· αυτός που ετοίμασε το μέγα δείπνο βγαίνει «εις τας πλατείας και τας ρύμας» για να... τους καλέσει όλους, ώστε να μη μείνει κανείς έξω.

Ο καλός Ποιμένας φροντίζει προσωπικά για να ανακαλύψει και να βαστάσει στους ώμους του το πλανηθέν· ο πιστός φίλος έρχεται για να θυσιάσει τη ζωή του υπέρ των φίλων αυτού. Ο οικοδεσπότης επισκέπτεται τους οικείους του, ο ιατρός τους ασθενείς, ο Κτίστης και Δημιουργός ψάχνει το καταπεσμένο και συντριμμένο δημιούργημά του, για να το αναπλάσει. Ο Κύριος και Δεσπότης κατεβαίνει σ' αυτούς που βρίσκονται στα δεσμά και τη φυλακή του Άδη, για να εξοφλήσει την οφειλή τους και να «εξαλείψει» το χειρόγραφο των αμαρτιών τους (Κολ. β'14)· ο Ζωοδότης για να χαρίσει ζωή και ελευθερία στους πάντες.

Βλέποντάς τον ο θείος Πρόδρομος να έρχεται πρὸς αυτόν έλεγε στον εκεί λαό, «Ίδε ο αμνός του θεού, ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου...Καγὼ εώρακα και μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτος ἐστίν ο υἱός του θεού» (Ιω. α'29-30, 15-16, 33-34)

Σήμερα υποδεχόμαστε στον Ιορδάνη τον Λυτρωτή όχι σαν νήπιο, αλλά σαν τέλειο άνδρα. Σήμερα δεν λαμβάνουμε την πληροφορία από αγγέλους που ψάλλουν ή από ποιμένες που μαρτυρούν ή από μάγους που προσκυνούν. Σήμερα δεν τον γνωρίζουμε καταδιωγμένο από τον Ηρώδη και φεύγοντα στην Αίγυπτο. Σήμερα, αντίθετα, Τον βλέπουμε να βρίσκεται στον Ιορδάνη ως τέλειος άνθρωπος, μαρτυρούμενος από τον Πατέρα και βεβαιούμενος από το Άγιο Πνεύμα. Σήμερα κάθε αμφιβολία για τον αληθινό θεό λαμβάνει τέλος. Το μυστήριο της Αγίας Τριάδος, που ήταν από κτίσεως κόσμου καλυμμένο από «γνόφο» και εσυμβολίζετο σκιωδώς, αποσαφηνίζεται και το ορθό περί θεού δόγμα διατρανώνεται. Σήμερα ο αληθινός θεός και των πάντων Δημιουργός και Κυβερνήτης αποκαλύπτεται κατά τρόπο αισθητό. Ο Πατήρ μαρτυρεί από τον ουρανό: «Οὗτος ἐστίν ο υἱός μου ο αγαπητός, εν ω ευδόκησα» (Ματθ. γ' 17). Ο Υιός κάτω δακτυλοδεικτείται από τον Πρόδρομο. «Ίδε ο αμνός του θεού, ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου» (Ιω. α'29). Και το Πανάγιο Πνεύμα «σωματικῶ εἶδει ωσεὶ περιστερά» (Λουκ. γ'22) επικάθεται και μένει πάνω σ'

Αυτόν, για να μη νομίσει κανείς ότι η φωνή αφορούσε άλλον. Πραγματικά, «Τριάδος η φανέρωσις εν Ιορδάνη γέγονε», κατά τον θείο υμνωδό. Την παρουσία του εξαιρετού τούτου μυστηρίου προβλέποντας ο προφήτης, έγραφε: « Η θάλασσα είδε και έφυγεν, ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω» (Ψαλμ. 113, 3). και «Γη Ζαβουλών και γη Νεφθαλείμ, οδόν θαλάσσης, πέραν του Ιορδάνου, Γαλιλαία των εθνών, ο λαός ο καθήμενος εν σκότει είδε φως μέγα, και τοις καθημένοις εν χώρα και σκιά θανάτου φως ανέτειλεν αυτοίς» (Ματθ. δ'15-16).

Σήμερα καταργείται και παρέρχεται το σκιώδες και τυπικό του Νόμου, κι αρχίζει η περίοδος της Χάριτος, και συμβολίζεται η Εκκλησία. Ο Πρόδρομος, που είναι και «προφήτου μείζων», κατά τη μαρτυρία του Κυρίου μας, αφού συμπλήρωσε την προφητική του αποστολή με το να δείξει τον προφητευόμενο και αναμενόμενο από των αιώνων Σωτήρα και Λυτρωτή, αρχίζει αμέσως σαν πρωταπόστολος τη νέα περίοδο της Χαριτος και οδηγεί στο πρώτο από τα μυστήρια, το Βάπτισμα. Θέλοντας ο Κύριός μας «να πληρώση πάσαν δικαιοσύνην» προσέρχεται ο Ίδιος προς τον κήρυκα της μετανοίας και δέχεται το βάπτισμα, «καίπερ καθαρσίων μη δεόμενος», για να συνθάψει μέσα στα νερά την παγκόσμια αμαρτία.

Με τη φανέρωσή Του αυτή στον Ιορδάνη ο Κύριός μας μαρτυρούσε την έλευση του πληρώματος των καιρών, και σαν νέος Νώε, θα έσωζε στη νοητή Κιβωτό (την Εκκλησία) την ανθρώπινη φύση από τον παγκόσμιο κατακλυσμό της αμαρτίας. Με την μέσα σ' αυτά παρουσία και ενέργεια του διαβόλου, φανερώνει την μέγιστη αλήθεια της πίστεως δια της αποκαλύψεως της Αγίας Τριάδος, παραδίδει το πρώτο και βασικό της νέας Χάριτος μυστήριο, το Βάπτισμα, και, ανεβαίνοντας από τα νερά, συνανυψώνει κι εμάς, ώστε «τα άνω πλέον να φρονώμεν και μή τα επί της γης» (Κολ. γ' 1-2).

Γέροντος Ιωσήφ

(συνεχίζεται...)